

vrševanju njegove službe zadela sovražna granata ter ga jako težko ranila. Prepeljali so ga v bližnjo vojaško bolnico, kjer so ga takoj operirali, a vsled izgube krvi je umrl že med operacijo. Naslednji dan je bil pokopan z vsemi vojaškimi častmi na vojaškem pokopališču v Hočah blizu Smohorja na Koroškem.

Pokojni tovariš Jožef Kosi se je rodil dne 22. marca 1877. l. v Branoslavcih blizu Ljutomeru. Po dovršeni ljudski šoli v Središču je obiskoval c. kr. učiteljske v Mariboru, kjer je leta 1897. položil zrelostni, leta 1901. pa sposobnostni izpit. Služboval je najprej kot učiteljski suplent na okoliški šoli v Ptuj, od junija 1900 naprej do splošne mobilizacije leta 1914 pa pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Bil je na glasu kot ozbojen učitelj in vešč šolski vrtnar. Da pa je tudi kot vojak dobro opravljal svojo službo, svedoči to, da je bil v kratkem povišan za praporščaka ter da ga je dičila srebrna hrabrostna svetinja II. razreda.

In tako, dragi tovariš, si nas tudi Ti zapusti. Ni se Ti posrečilo, da bi uškal lepših časov ob strani svoje družice, ki si ji že med vojno podal svojo roko in ki si je ves čas prizadevala pripraviti kar najbolj ljubi dom, ki bi Te sprejel po Tvoji vrnitvi. A kruta usoda je hotela drugače. Uresničile so se žalibog Tvoje slutnje, ki si jih imel, ko si odhajal s svojega zadnjega dopusta. V pismu svoji ženi z dne 2. oktobra pišeš: ... V prvo moram omeniti, da mi je bila ločitev zelo, zelo težka. Kazal tega sicer nisem, a v notranjosti sem čutil nekaj ako bridkega in strašnega, da Ti tega ne morem popisati...

Dragi Jože, ni Te več! Žalostni in potrti stojimo ob Tvojem preranem grobu. Tolaži nas edino zavest, da nisi zastoj žrtvoval svojega življenja ter da se bo Tvoje ime blestelo med onimi tisoči in tisoči, ki se jim bomo imeli zahvaliti za našo lepšo in boljšo bodočnost. Zatorej Ti pa tudi ohranimo trajen in časten spomin v naših srcih.

—š— Ivan Krajnik, nadučitelj v Kozjem na Štajerskem, je »na tihem«, ne da bi svet kaj vedel o tem, praznoval dne 4. septembra t. l. šestdesetletnico svojega rojstva in 1. oktobra t. l. štiridesetletnico svojega učiteljskega službovanja. Krajnik je Goricanin in je po dovršenem učiteljskem v Kopru služboval na Tolminkem, odkoder je prišel na Štajersko. Tri leta po dovršenem učiteljskem je na koprskem učiteljskem pod stroгим prof. Spinčiču položil izpit za meščanske šole iz I. skupine in sicer vseskozi z odličnim uspehom. Može je jako nadarjen in priden kot bučelica. Od njega smo veliko pričakovali, meneč da bo veleinteligentni mož kedaj nam v prid zastavil pero. Toda o njem veljajo besede, ki jih je Prešeren izrekel o Čopu.

Morda je tudi tragika njegovega življenja pripomogla v to, da n' postal — »peroprask«, kakor on sam imenuje nas pisce. Ne le, da mož ob svojih zmognostih ni napravil kariere, kakoršne bi bil vreden, ker je moral prebiti obilo krivic, nego tudi v družinskem življenju ni bil srečen. Ni še dolgo tega, kar mu je umrla edina hčerka Nada, ki je stala tik pred maturo na ljubljanskem liceju, pa sedemletni edini sinček Milutin... Ta strašna izguba ljubljenski otrok je njegovo milo, očetovo srce potrlo tako, da se je popolnoma umaknil javnemu življenju. Le v delu šoli nahaja utehe in razvedrila.

Krajnik je navdušen narodnjak, ki se vselej postavi za pravice našega naroda po naročilu Jurčičevem v »Tugomeru«.

Tvrd bodi, neizprosni, mož jeklen, kadar brani ti časti in pravde narodu in jeziku svojemu! —

On je izmed onih redkih šolskih voditeljev na Štajerskem, ki se ne boji uradovati vse izključno v slovenščini!

V ospredje se Krajnik nikoli ni silil in zato ni čuda, da se na dvojni jubilej skromnega moža nihče niti spomnil ni!

Sam je pisal v tem obziru prijatelju te karakteristične besede: »Dne 4. septembra sem praznoval svojo 60letnico. Po vsem trgu so zastave visele zvite, pod strehami; dne 1. oktobra sem praznoval svojo službeno 40letnico ravnotako. Tiho je vse šlo mimo; kakor se tiho vrti zemlja okoli svoje osi dan za dnem. Nobeno trolilo mi ni trolentalo k slavnosti, saj nisem nikaka na visok svečnik postavljen sveča, moja lučica brli ponižno v neznačni leščerbi zasenčeni s pozabljenostjo. In kaj mi je dalo življenje? Nič dobrega, gorja pa vse polno!«

Dragi prijatelj naj mi ne zameri, da sem objavil te vrstice. Uverjen pa naj bode, da ga visoko čislamo vsi, ki poznamo njegove vrline. Iz dna srca mu, dasi

post festum, čestitamo k dvojni slavnosti, proseč Boga, da nam ga ohrani tja do skrajnih mej človeškega življenja. V to ime mu kličem: Ave et salve!

Janko Leban.

—š— Slovenskega imena se je zbal! Učitelj-voditelj na »nemški« ljudski šoli v Ormožu, V. Hribar, je prosil premenitve svojega priimka in ces. namestnik štajerski mu je dovolil, da se odslej zove — Hüglar. — Habeat sibi!

—š— Povišanje. Učitelj v Ščavnici, Aleks. Koprivec, je postal poročnik v rezervi.

—š— Umrla je učiteljica v Ribnici ob Dravi, Marta Miglič, v 22. letu svoje starosti. Bila je vobče priljubljena. Naj v miru počiva!

—š— Odlikovanje. Nadučitelj na Humu, tovariš Ant. Porekar, sedaj stotnik v rez. pri nekem strelskem polku, je bil odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne kolajne. — (Porekar je najstarejši štajerski učitelj, ki je zaposlen pri vojaštvu. Star je 63 let).

Tržaške vesti.

—t— Odbor šentjakobske podružnice CMD. je otvoril dne 1. decembra t. l. na svojem otroškem vrtcu vzporednico. Sedaj bo dovolj prostora tudi za tiste otroke, ki so jih stariši že vpisali, ki pa zaradi pretesnega prostora niso mogli doslej obiskovati imenovanega otroškega vrtca.

—t— Učiteljsko društvo za Trst in okolico šteje sedaj 143 članov. Razen 6 učnih oseb so vsi slovenski učitelji in učiteljice Trsta in okolice organizirani v svojem društvu. Vsi trije odseki so marljivo na delu, pravtako društveno vodstvo. Posebno zanimanje je opaziti glede na udejstvovanje okrevališča ob Adriji. Upati smemo na najlepši uspeh.

—t— Tipičen slučaj iz današnjega Trsta. Te dni so dobili v Ljudskem vrtu stokajosega 12letnega dečka Viktorja Rossa. Odnegli so ga v bližnjo lekarnico v ulici Giulia, kjer so dognali, da je izpil učenec precejšnjo množino karbolove kisline z namenom, da se zastrupi. Z rešilnim vozom so ga prepeljali v bolnico, kjer mu je dr. Germovnik izpral želodec in izrekel upanje, da ga reši. Pri dečku so dobili popisani list, ki prosi na njem mater odpuščanja in navede kot vzrok samoumora, da sta ga tirala v smrt mraz in lakota in da ga posebno to boli, ker ni mogel v šolo, zakaj njegova razcapana obleka ni zadostno krila shujšanega telesa. — Mati, ločena od moža, brez sredstev, obsojena v bedo in pomanjkanje, ga je poslala k znanec po milodarov. In s tistimi vinarji si je ubogi deček kupil strup. — Gledališča, kinematografi, varieteti so natlačeno polni, ubogi svet pa — ves raztrgan, bos, izstradan, prezebel — umira...

—t— Dodatek k ljudskošolskim berilom za V. in VI. šolsko leto je do malega že dovršen. V dobrem tednu utegnejo priti tudi te knjižice, ki so ilustrirane, od založništva na Dunaju. Njih uvedba po šolah bo torej v kratkem času mogoča.

—t— Poročili se je tovariš Albert Čok, učitelj in rezervni poročnik, iz obče znane rodovine Čokove-Pušarjeve iz Lonjera, s Klaro Godinovo, učiteljico v Škedenju, hčerko škedenjskega veljaka Barakoša. Naše iskrene čestitke!

—t— Ivan Zoroslav Vodopivec, vrli sin našega tovariša Janka Vodopivca, nadučitelja v Kamnu, in soproge Viktorije Vodopivčeve, je kot enoletni prostovoljec dne 18. novembra t. l. v 18. letu svoje dobe nenadoma preminul, ponesrečen z ročno granato. Ob tako tragični smrti mladega, cvetočega življenja izrekamo tako kruto udarjenim staršem iskreno sožalje!

—t— Maša zadušnica za pokojnega dr. Kreka se je vršila v cerkvi sv. Antona novega dne 29. novembra t. l. Pri maši je možki zbor pel Foersterjev Requiem, po maši pa pretresljivo žalostinko »Usliši nas, Gospod!« Petje je naštudiral in vodil s priznanim preciznostjo in eksaktnostjo tovariš Karel Mahkota. Žalna slavnost je z mogočim petjem vred napravila na mnogobrojno občinstvo globok vtisk. V srcih tržaških Slovencev živi Krekov duh.

—t— Ob srebrni poroki tovariša Antona Germka in soproge tovarišice Germkove, rojene Nadliškove, piše »Edinost« med drugimi: »Oba jubilanta nista posvečala vseh teh petindvajset let skupnega zakonskega življenja le skrbi svojega doma, vzgoji svojih otrok ter zvestemu izpolnjevanju svojih stanovskih dolžnosti, temveč sta požrtvovalno in nesebično sodelovala vsekdar in povsod, kamorkoli ju je klicala dolžnost in potreba, da sta

kot zavedna slovenska kulturna delavca po svojih najboljših močeh skrbela za vsestransko povzdigo našega življa v mestu in okolici. Ni bilo priredbe nobenega naših prosvetnih in gospodarskih društev ter učiteljskih stanovskih organizacij, kjer bi oba Germkova ne zastavila vseh svojih sil, da smo se vedno mogli veseliti lepih moralnih in materialnih uspehov. Z dejanjem in besedo stojita vsakomur ob strani, ki je željan nasveta in pomoči; čas in materialna sredstva žrtvujeta naši skupni koristi in sta vzor in zgled idealnih pripadnikov našega vrlega učiteljskega stanu. Ako danes ne gledata s čisto radostjo na to dobo uspešnega dela nazaj, je to pripisati trdi vojni usodi, ki je jima ugrabila ljubega in nadebudnega sina Stanika. Toda zavest v polni meri storjenih roditeljskih, narodnih in stanovskih dolžnosti je darilo, ki sta si ga sama poklonila k današnjemu slavu«.

Goriške vesti.

—g— Pred c. kr. goriško izpraševalno komisijo za ljudske in meščanske šole v Ljubljani so se izvršili v letošnjem novembrskem roku izpiti za ljudske šole v času od dne 12. do 16. t. m. ter so bili usposobljeni nastopni učiteljski kandidati in kandidatkinje: I. s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Cenčič Marija, Künster Frida, Rozman Josipina in Žgur Elizabeta; II. s slovenskim učnim jezikom: Furlanič Peter, Kenda Zora, Lazar Anton, Povšič Lidija, Ravter Amalija, Sedevčič Ema in Stepančič Marija; III. z nemškim učnim jezikom: Dolničar Marija in Fiegl Viktorija.

—g— Akcija za begunske otroke. Odbor v okvirju Jugoslovanskega kluba na Dunaju snuje akcijo za begunske otroke, ki naj bi se oddali v preskrbo za čas, ko bodo odhajali starši domov delat in urejevati porušeno domačijo, pa bi jim bili otroci pri tem delu brez dvoma na poti. Po kmetijah na Štajerskem naj bi se nastanilo za ta čas kolikor mogoče begunskih otrok, ki bi odšli potem domov na jug, kadar se domovi v rodnih vasi vzpostavijo. Druge dežele, kakor Kranjska, naj bi pomagale denarno; morda bi pa tudi po kmetijah na Kranjskem sprejeli nekaj otrok. V Hrvaški in Slavoniji jako lepo pomagajo begunskim otrokom s preskrbo na kmetijah. Učiteljstvo naj pomaga, kolikor more in zna!

—g— Črniče. Ko nam je sovražna granata razrušila šolsko poslopje, so izginile tudi šolske knjige. Prisiljeni smo, obrniti se na vsa šolska vodstva s prošnjo, da bi nam blagovolila podariti učne knjige, ki jih na ondodni šoli ne rabijo: Računica: Kraus-Habernal I., II., III. stopnja. Drugo, Tretje in Četrto berilo. Moja prva čitanka ali pa II., III. Čianka (Schreiner-Hubad) I., II., III. Jezikovna vadnica (Schreiner-Bezjak). — Ako nam vsaka šola pošlje le eno knjigo, je že mnogo pomagano. — Marija Königova, zač. voditeljica.

Poravnajte staro in obnovite novo naročnino!

Največja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

je imela vlog koncem leta 1916 K 55,000.000—
hipotečnih in občinskih posojil „ 30,600.000—
rezervnega zaklada „ 1,500.000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5%, izven Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1% oziroma 2 1/4% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

Istrske vesti.

—i— Za hrvatsko šolo v Pulju so nabrali naši vrli mornarji 17,180.62 K.

—i— Odlikovan učitelj. Andrej Baša, vojaški učitelj-upravitelj na štirirazredni ljudski šoli v Požegi v Srbiji, je odlikovan s srebrnim zaslužnim križem s krono na traku hrabrostne svetinje v priznanje njegovega požrtvovalnega in vestnega službovanja.

Književnost.

Slike s pogreba dr. Kreka: Dr. Krek na mrtvaškem odru; spreved pred frančiškansko cerkvijo; pred Krekovo vilo; družbene zastave; poslanci v sprevedu; škof ob grobu; dr. Korošec ob odprtem grobu — priobčujejo ta teden Tedenske Slike. Ta številka ima tudi zanimive slike z laškega bojišča: Naša ofenziva na Banjski planoti; naš cesar zopet v osvobojeni Gorici in na Laškem; vojaško pokopališče; naši vojaki v oklopnem vlakcu med bojem; ogromen lijak, ki ga je izkopala mina; delo naših pionirjev; vojna opekarna; vojne orgle iz lepenke i. t. d. Tedenske Slike priobčujejo tudi zanimive »Spomine na dr. Kreka.« Opozarjamo na »Tedenske Slike« ter jih priporočamo vsakomur.

DAROV ZA KREKOV SPOMENIK.

Dijaki IV. a gimn. razreda na I. državni gimnaziji v Ljubljani 60 K. Živeli zavedni dijaki! — Fran Erjavec, c. kr. poročnik 5 K. Dosedaj nabranih 80 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani

registrirana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 31. oktobra 1917 K 183.078-56.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/20. do 1/26. ure popoldne.

Knjigoveznica

Anton Janežič

Ljubljana

Florijanska ulica 14

se priporoča sl. šolskim vodstvom in gg. učiteljem za izvrševanje vseh v knjigoveško stroko spadajočih del.